

LIDOVÉ NOVINY

1. Kamarád legenda

29.05.2024 Lidové noviny - VLASTIMIL VENCLÍK

strana: 9 rubrika: Názory

[Odkaz na originál](#)**Klíčová slova:** Činoherního; ostravské

Jan Kačer byl charismatický tvůrce, ale také bystrý pamětník nejlepší éry české kultury NEKROLOG

Stát se legendou se podaří jen pár vyvoleným. O tom, kdo je legenda, rozhoduje veřejné mínění. Legenda jen musí zaujmout svým osobnostním potenciálem. Musí umět svoje schopnosti, kreativitu a společenský přínos proměnit v něco, čím se trvale zapíše do povědomí svých současníků. Rozhodně patří k zázrakům, když se legendě podaří získat takový kredit ještě během svého života. Z odstupu se pověst takového člověka násobí, proto dokážeme takové legendě odpouštět různé malichernosti a lidské chybičky, protože legenda se stává trvalou součástí kulturního a společenského dědictví. A pokud neškodí, zaslouží si samozřejmě naši úctu a obdiv. Aby taková legenda vůbec mohla vzniknout, etablovat se a zapustit kořeny, musí k tomu ještě nahrávat doba, která vytváří podmínky pro růst a rozvoj takové neobyčejné osobnosti. Takovou dobou byla šedesátá léta minulého století, i když trvala jen krátce, stala se také legendou.

Jan Kačer se stal svým dílem, zvýšenou mírou originální profesionality, svou postupně budovanou pověstí charismatického herce a režiséra nedílnou součástí mýtu, který dosáhl plného lesku na půdě Činoherního klubu.

Jan Kačer byl jednou z tvůrčích osobností souboru, důležitý podněcovatel rozvoje svých kolegů. Jeho inscenace tvořily páteř repertoáru. Byl jsem v té době studentem FAMU a strávil jsem v tomto divadle spoustu nezapomenutelných večerů. Ještě dnes si vybavuji neopakovatelnou inscenaci Gogolova Revizora. Originální pojetí, kolektivní souhra herců, bezkonkurenční výklad geniální komedie s přesahem do současnosti. Nezapomenutelné byly i jeho inscenace A. P. Čechova, kde Jan Kačer svým režijním vkladem násobil hloubku zkoumání lidských charakterů a obohatil ji o groteskní rozměr a podstatu, kterou Čechov postrádal v inscenování svými současníky. Myslím si, že právě v pojetí tohoto dramatika byl u nás průkopníkem. Výrazně se prosadil i jako divadelní a filmový herec včetně rozhlasu a televize. Od té doby patřím k jeho obdivovatelům.

Soumrak kultury a umění Ale protože v Čechách všechno končí zradou, zmarem, netrvalo toto legendární období dlouho. Přišel srpen 1968 – událost, která utála veškeré naděje a slibně se rozvíjející tendence "lidské tváře" politiky se proměnila v obludný škleb. Nastal soumrak kultury a umění, sen o svobodné společnosti se postupně rozplynul a byl nahrazen všeobecným mravním úpadkem. Odnesli to všichni, kdo odmítli nepsanou dohodu s normalizačním režimem. Samozřejmě, že to byl i konec nové filmové vlny, se kterou byl Kačer zákonitě spojován. V zemi Haška a Kafky slavila společenská groteska své žně, bohužel však na úkor slušných a talentovaných lidí ze všech možných oborů.

Nastala éra dnes všeobecně odsuzovaná. Kádrování občanů, nejrůznější formy nátlaku, které způsobily velké lámání charakteru, čas příkazů a zákazů. Nástup ambiciózních, vesměs méně talentovaných tvůrců, kteří se chopili výzvy této společenské situace jako příležitosti k budování svých kariér, a také to byl čas pomsty, vyřizování účtů s těmi, co měli skutečný úspěch a vzbuzovali v nich závist. Talent se totiž nedá koupit, a pokud se zaprodá, citelně si uškodí.

Dnešní mladá generace vytváří jen plochý obraz období normalizace a s ní potlačení svobodného projevu ve všech oblastech lidského působení. Rok 1968 je pro ni tak vzdálený jako bitva na Bílé hoře.

Jediným pozitivem té doby bylo, že mně přivedla do cesty lidi, kterých jsem si vážil. A zde vidím i začátek mého osobního vztahu s Janem Kačerem, který byl v té době zbaven možnosti pracovat ve svém domovském divadle. Je příznačné, že poslední inscenace ruské klasiky, Gorkého hry Na dně, jako by předznamenala jeho další osud. Zákaz ho postihl i jako herce velkých filmových rolí a postihl i další oblasti jeho všestranné působnosti.

Nezaměstnaný umělec Jan Kačer je však ještě stále žádán. Způsobí však tehdy politický poprask s inscenací Brechtovy hry Matka kuráž a přijde o možnost stát se režisérem ve zlaté kapliči. Je slavný a režíruje v cizině, záhy nastane pád střemhlav.

Po letech se vrací do Ostravy a tráví život na zkouškách a ve vlaku. V místě, kde před lety začínal a formoval soubor, který později tvořil jádro **Činoherního** klubu. Jeho **ostravské** inscenace byly v té době mimořádné a výjimečné. Stal se iniciátorem uvedení i mojí hry Domácí představení právě v Ostravě, což byl důležitý moment v mé autorské kariéře. Legenda se stala i mým kamarádem a troufnu si říct, že náš vztah postupně přerostl v přátelství, což bylo důležité hlavně teď, v seniorském období.

Z Jana Kačera se také stal renomovaný spisovatel, nostalgik a přesný pozorovatel, svědek své plodné doby. Jeho pozoruhodné, silně osobní knihy mají vytríbený jazyk a neotřelý pohled. Je tvůrčí podstatou lyrik a hlavně bystrý pamětník nejlepší éry české kultury v moderních dějinách. Neúnavný hledač pravdy, krásy života a umění. Zprostředkovatel dramatických klasiků, které s pokorou a skvělou invencí nevšedně inscenoval.

Garant kvality a náročnosti Zhruba před deseti lety jsme začali v Malostranské besedě realizovat Čtené divadlo. Pozval mne ke spolupráci a navrhl, abychom programy nazvali Kačer a Venclík uvádějí. Velmi jsem si toho vážil. Bylo to šlechetné a inspirující. Četli jsme nejen moje divadelní hry, které jsem měl v šuplíku, ale i mnoho dalších titulů. Dávali jsme prostor celé řadě osobností.

Vystupovalo s námi i Stamicovo kvarteto. Jan Kačer byl garantem kvality a náročnosti, kterou uplatňoval celý svůj tvůrčí i osobní život.

Byl jsem s ním v době, kdy byl vážně nemocen. Svoji silnou vůlí a potřebou dělat stále něco smysluplného je pro mne vzorem, jak je

potřeba bojovat s protivenstvím osudu a příkořím fyzických handicapů. Vzdor nemoci byl stále užitečný a kreativní. V závěru života jsem byl jeho nejlepším přítelem, říkával. (Asi proto, že mu všichni přátelé umřeli.
) Dožil se požehnaného věku a jeho tvorba, věhlas a osobní statečnost nám budiž mementem. Byl a zůstává nenahraditelným a jeho legenda nás, nebo alespoň mne, bude provázet až do konce mého života. Čest Tvoji památce, Honzo.

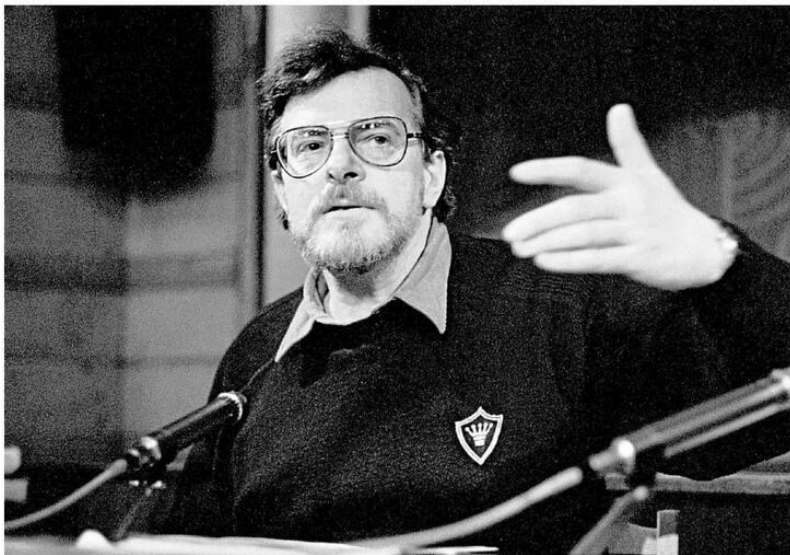
P. S. Věřím, že jednou i tam, kde se sláva pozemská promění ve slávu nebeskou, založíš dramatický kroužek, a rád Ti budu při tom asistovat.

Jan Kačer se stal svým dílem, zvýšenou mírou originální profeseionality, svou postupně budovanou pověstí charismatického herce a režiséra nedílnou součástí mýtu, který dosáhl plného lesku na půdě Činoherního klubu

režisér a scenárista

FOTO ČTK

Rodák z východočeských Holic. Jan Kačer zemřel minulý pátek ve věku 87 let (snímek je z března 1989).

Rodák z východočeských Holic. Jan Kačer zemřel minulý pátek ve věku 87 let (snímek je z března 1989).

FOTO ČTK

Kamarád legenda

Jan Kačer byl charismatický tvůrce, ale také bystrý pamětník nejlepší éry české kultury

Stát se legendou se podaří jen pár vyvoleným. O tom, kdo je legenda, rozhoduje veřejné mínění. Legenda jen musí zaujmout svým osobnostním potenciálem. Musí umět svoje schopnosti, kreativitu a společenský přínos proměnit v něco, čím se trvale zapíše do povědomí svých současníků. Rozhodně patří k zákrakům, když se legendě podaří získat takový kredit ještě během svého života. Z odstupu se pověst takového člověka násobí, proto dokážeme takové legendě odpouštět různé malichernosti a lidské chybičky, protože legenda se stává trvalou součástí kulturního a společenského dědictví. A pokud neškodí, zaslouží si samozřejmě naši úctu a obdiv. Aby taková legenda vůbec mohla vzniknout, etablovat se a zapustit kořeny, musí k tomu ještě nahrávat doba, která vytváří podmínky pro růst a rozvoj takové neobyčejné osobnosti. Takovou dobou byla šedesátá léta minulého století, i když trvala jen krátce, stala se také legendou.

Jan Kačer se stal svým dílem, zvýšenou mírou originální profesionality, svou postupně budovanou pověstí charismatického herce a režiséra nedílnou součástí mýtu, který dosáhl plného lesku na půdě Činoherního klubu.

Jan Kačer byl jednou z tvůrčích osobností souboru, důležitý podněcovatel rozvoje svých kolegů. Jeho inscenace tvořily páteř repertoáru. Byl jsem v té době studentem FAMU a strávil jsem v tomto divadle spoustu nezapomenutelných večerů. Ještě dnes si vybavuji neopakovatelnou inscenaci Gogolova *Revizora*. Originální pojetí, kolektivní souhra herců, bezkonkurenční výklad geniální komedie s přesahem do současnosti. Nezapomenutelné byly i jeho inscenace A. P. Čechova, kde Jan Kačer svým režijním vkladem násobil hloubku zkoumání lidských charakterů a obohacil ji o groteskní rozměr a podstatu, kterou Čechov postrádal v inscenování svými současníky. Myslím si, že právě v pojetí tohoto dramatika byl u nás průkopníkem. Výrazně se prosadil i jako divadelní a filmový herec včetně rozhlasu a televize. Od té doby patřím k jeho obdivovatelům.

Soumrak kultury a umění

Ale protože v Čechách všechno končí zradou, zmarem, netrvalo toto legendární období dlouho. Přišel srpen 1968 – událost, která utlala veškeré naděje a slibné se rozvíjející tendence „lidské tváře“ politiky se proměnila v obldný skleh. Nastal soumrak kultury a umění, sen o svobodné společnosti se postupně rozplynul a byl nahrazen všeobecným mravním úpadkem. Odesli to všichni, kdo odmítli nepsanou dohodu s normalizačním reži-

VLASTIMIL VENCLÍK
režisér a scenárista

Jan Kačer se stal svým dílem, zvýšenou mírou originální profesionality, svou postupně budovanou pověstí charismatického herce a režiséra nedílnou součástí mýtu, který dosáhl plného lesku na půdě Činoherního klubu

mem. Samozřejmě, že to byl i konec nové filmové vlny, se kterou byl Kačer zákonitě spojován. V zemi Haška a Kafky slavi-la společenská groteska své žně, bohužel však na úkor slušných a talentovaných lidí ze všech možných oborů.

Nastala éra dnes všeobecně odsuzovaná. Kádrování občanů, nejrůznější formy nátlaku, které způsobily velké lámání charakteru, čas příkazů a zákazů. Nástup ambiciózních, vesměs méně talentovaných tvůrců, kteří se chopili výzvy této společenské situace jako příležitosti k budování svých kariér, a také to byl čas pomsty, vyřizování účtů s těmi, co měli skutečný úspěch a vzbuzovali v nich závist. Talent se totiž nedá koupit, a pokud se zaprodá, citelně si uškodí.

Dnešní mladá generace vytváří jen plochý obraz období normalizace a s ní potlačení svobodného projevu ve všech oblastech lidského působení. Rok 1968 je pro ni tak vzdálený jako bitva na Bílé hoře.

Jediným pozitivem té doby bylo, že mně přivedla do cesty lidí, kterých jsem si vážil. A zde vidím i začátek mého osobního vztahu s Janem Kačerem, který byl v té době zbaven možnosti pracovat ve svém domovském divadle. Je příznačné, že poslední inscenace ruské klasiky, Gorkého hry *Na dně*, jako by předznamenala jeho další osud. Zákaz ho postihl i jako herce velkých filmových rolí a postihl i další oblasti jeho všestranné působnosti. Nezaměstnaný umělec Jan Kačer je však ještě stále žádan. Způsobí však teh-

dy politický poprask s inscenací Brechtovy hry *Matka kuráž* a přijde o možnost stát se režisérem ve zlaté kapličce. Je slavný a režuruje v cizině, záhy nastane pád střemhlav.

Po letech se vrací do Ostravy a tráví život na zkouškách a ve vlaku. V místě, kde před lety začínal a formoval soubor, který později tvořil jádro Činoherního klubu. Jeho ostravské inscenace byly v té době mimořádné a výjimečné. Stal se iniciátorem uvedení i mojí hry *Domácí představení* právě v Ostravě, což byl důležitý moment v mé autorské kariéře. Legenda se stala i mým kamarádem a troufou si říct, že náš vztah postupně přerostl v přátelství, což bylo důležité hlavně teď, v senior-ském období.

Z Jana Kačera se také stal renomovaný spisovatel, nostalgik a přesný pozorovatel, svědek své plodné doby. Jeho pozoruhodné, silně osobní knihy mají vytříbený jazyk a neotřelý pohled. Je tvůrčí podstatou lyrik a hlavně bystrý pamětník nejlepší éry české kultury v moderních dějích. Neúnavný hledač pravdy, krásy života a umění. Zprostředkovatel dramatických klasiků, které s pokorou a skvělou invencí nevděně inscenoval.

Garant kvality a náročnosti

Zhruba před deseti lety jsme začali v Ma-lostranské besedě realizovat Čtené divadlo. Pozval mne ke spolupráci a navrhl, abychom programy nazvali *Kačer a Venclík uvádějí*. Velmi jsem si toho vážil. Bylo to slyšetné a inspirující. Chtěl jsem nejen moje divadelní hry, které jsem měl v Supliku, ale i mnoho dalších titulů. Dávali jsme prostor celé řadě osobností. Vystupovalo s námi i Stamicovo kvarteto. Jan Kačer byl garantem kvality a náročnosti, kterou uplatňoval celý svůj tvůrčí i osobní život.

Byl jsem s ním v době, kdy byl vážně nemocen. Svoji silnou vůli a potřebou dělat stále něco smysluplného je pro mne vzorem, jak je potřeba bojovat s protivens-tvím osudem a překonávat fyzických handicapů. Vzdor nemoci byl stále užitečný a kreativní. V závěru života jsem byl jeho nejlepším přítelem. Fikával. (Asi proto, že mu všichni přátelé umřeli.)

Dožil se požehnaného věku a jeho tvorba, věhlas a osobní statečnost nám budíž mementem. Byl a zůstává nenahraditelným a jeho legenda nás, nebo alespoň mne, bude provázet až do konce mého života. Cest Tvoji památce, Honzo.

P. S. Věřím, že jednou i tam, kde se sláva pozemská promění ve slávu nebeskou, založíš dramatický kroužek, a rád Ti budu při tom asistovat.

« zpět na začátek